

A fenti országos projektek mellett a könyvtárak részt vesznek a forrásmegosztási együttműködésben is, elérhetővé téve így speciális gyűjteményeket mások számára is, és biztosítva a helyi felhasználóknak a hozzáférést a máshol lévő dokumentumokhoz. Néhány ilyen szakkönyvtár címe:

- <http://imatlib.dm.unipi.it> – a matematika,
- <http://www.liuc.it/biblio/essper/period.htm> – a közgazdaságtan,
- <http://www2.idg.fi.cnr.it/spodir/period.htm> – a jog iránt érdeklődők számára.

Még néhány nagy könyvtár honlapjának a címe, amelyek fontos szerepet játszanak a könyvtárközi kölcsönzésben:

- <http://sbs.unisi.it:4505/ALEPH> – a Sienai Egyetem és a város közkönyvtáiról tájékoztat,
- <http://www.unive.it/lwda/serviz/bibliotecari/SBL> – Velencei Egyetem (Ca'Foscari) címe,
- <http://biblio.iue.it/search> – az Európai Egyetem Intézeti Könyvtára, amely az európai összehasonlító társadalomtudományokra szakosodott.

Könyvek rendelése Olaszországban és Olaszországból

Míg a könyvek lelőhelye könnyen megtalálható, a könyvtárközi kérések eljuttatása meglehetősen

rendezetlen. Az internet nagy segítséget nyújt ezen a téren is, egyre több könyvtár teszi közzé honlapján könyvtárközi kölcsönzési politikáját és kéréslapját. A legtöbb könyvtár a kéréseket e-mailen, faxon vagy hagyományos levélben is elfogadja, a kért dokumentumokat ajánlott levélben, néhány esetben futárral küldi. Növekszik az elektronikusan küldött dokumentumok száma, az Ariel szoftver használata. A kérésekre a válaszokat gyorsan megküldik, különösen az elutasítókat. A fizetés kuponnal, banki átutalással vagy hitelkártyával intézhető.

Általánosságban elmondható, hogy a könyvtárközi kölcsönzést Olaszországban nagyon komolyan veszik, amit a Kulturális Örökség Minisztériumának (Ministry Of Cultural Assets) legutóbbi, a nemzeti és nemzetközi könyvtárközi kölcsönzés fejlesztését előirányzó dokumentuma is bizonyít. Ennek érdekében a könyvtárközi kölcsönzésről és dokumentumszolgáltatásról tanfolyamokat szerveznek, a témával a szakfolyóiratokban és a konferenciákon egyre többen foglalkoznak.

/VAGLIO, Anna: Interlending and document supply developments in Italy. = Interlending & Document Supply, 29. köt. 1. sz. 2001. p. 17–19./

(Viszocsekné Péteri Éva)

Kormányhatározat a cseh országos nyilvános tájékoztató szolgálat megszervezéséről

A cseh kormány 2000. május 31-én (meglehetősen váratlanul) 30 millió koronát (1 cseh korona = 7,72 Ft) utalt át a Kulturális Minisztériumnak, hogy az – a nyilvános könyvtári hálózatot alapul véve, és a korszerű információs technológia bázisán – kezdjen hozzá az ország nyilvános tájékoztató szolgálatának megszervezéséhez. A könyvtárügyi szervek és szervezetek azóta elkészítették a kilenc alprogramra bontott megvalósítási tervet, és máris nekiláttak az előirányzatok realizálásának.

Az alprogramok, a hozzájuk rendelt pénzeszközök és tennivalók az alábbiak:

1. A szolgálat koordinációs centruma a nemzeti könyvtáron belül, amelynek létrehozására 520 ezer korona nem beruházási összeget szántak. A program időközben megvalósult.
2. Könyvtárosok kiképzése 3 millió 335 ezer korona beruházási és 3 millió 570 ezer nem beruházási ráfordítás ide csoportosításával. Az eh-

hez szükséges eszközfejlesztést a 8 állami tudományos könyvtárba kívánják koncentrálni. 2001-ben így megkezdődhet a kiképzés. Egyelőre csak a főfoglalkozású könyvtárossal dolgozó városi-falusi intézmények jönnek számításba.

3. A nyilvános könyvtárak keretében nyilvános tájékoztatói központok létesítése 6 millió 976 ezer koronányi beruházási és 11 millió 699 ezer nem beruházási előirányzattal, illetve hozzávéve még a korábbi RISK program 1 millió 827 ezer korona beruházási és 8 millió 207 ezer korona nem beruházási támogatását is. Itt „arccal az internet felé” és adatbázis-készítés a cél. Összességében kb. 450 könyvtár jutott e két címen támogatáshoz.
4. Digitális könyvtár és archívum létesítése, illetve ennek előkészítése 1 millió 100 ezer korona odaítélésével.

5. Nemzeti program az ország könyvtári katalógusainak konvertálására 1 millió 200 ezer koronányi nem beruházási jellegű támogatással, ami a nemzeti könyvtár katalógusainak konvertálásához elégséges.
6. A Memoriae Mundi Series Bohemica keretében az ország értékes dokumentumainak digitalizálása céljából az előirányzat 1 millió 300 ezer korona, amely a nemzeti könyvtár és három múzeum között oszlik meg.
7. A savas papírra nyomtatott dokumentumok mikrofilmzése és digitalizálása célját szolgáló nemzeti program, amelyhez 2000-ben nem tudtak hozzákezdeni, minthogy „kifutottak a pénzből”.

8. Az elektronikus információs források beszerzésének programját is csak 2001-ben tudják elindítani.
9. S harmadikul a központi katalógussal kapcsolatos program megvalósításának megkezdése ugyancsak 2001-re marad.

A fentiekből következik, hogy a program 2001-ben is folytatódni fog. Hogy mekkora ráfordítással, az a beszámolóból nem derül ki.

/KOUBOVÁ, Blanka: Program Veřejné informační služby knihoven (VISK) 2000. (Včetně informace programu RISK 2000.) = Čtenář, 52. köt. 11. sz. 2000. p. 304–307./

(Futala Tibor)

Felépült, és megnyitotta kapuit a Morva Tartományi Könyvtár új otthona

A TMT 2000. évi 6–7. számában (p. 293–294.) ismertette azt a kiadványt, amely – attraktív kivitelezésben – mutatta be a Morva Tartományi Könyvtár történetét, és új épületének tüzetes bontású terveit. A szóban forgó kiadvány 1998. október 16-án, az új könyvtári épület alapkövetételén jelent meg. Ezúttal arról számolhatunk be, hogy az épület elkészült, és 2001. március 29-én fel is avatták.

Az ünnepi megnyitót a könyvtár igazgatója a következő – jogos – megállapítással kezdte: „Egy olyan intézmény majdnem kétszáz éves történetében, mint amilyen a Morva Tartományi Könyvtár, nyilvánvalóan több mérföldkö található. Modern célépületének elkészülte – mint több generáció álmai megvalósulásának dokumentuma – azonban a legjelentősebb.” A megnyitóbeszéd a továbbiakban azoknak a történeti és előkészítési tényeknek felsorolásával folytatódik, amelyek a TMT korábbi referátumában is helyet kaptak, s így megismétlésükre nincs szükség.

Az igazgató laudációjának második részéből itt hadd emeljük ki azokat a részleteket, amelyek az új épület „olvasóközpontúságáról” tanúskodnak. A következőképpen:

- A könyvtár szolgáltatásainak súlypontja a prézens szolgáltatásokra esik. Ezzel megvalósítja azt a korszerű elvet, hogy az információforrásnak mindig az olvasó rendelkezésére kell állnia. Ez a Morva Tartományi Könyvtárban azt jelenti, hogy egy-egy mű első példánya csak helyben használatra vehető igénybe. Az általános és szakosított olvasótermekben a könyvtár négyszer any-

nyi olvasóhellyel rendelkezik, mint amennyivel a régi épületben.

- Arra való tekintettel azonban, hogy az olvasó a könyvtári dokumentumokat is a saját munkahelyén szereti a leginkább használni, a kölcsönzőszolgálat a többes példányok rendelkezésre bocsátásával elégíti ki ezt az igényt. Újdonság a szabadpolcos részleg, ahol az olvasó részint a legfrekvenciáltabb könyveket veheti kézbe, részint pedig az új beszerzéseket. E részlegben szereplő műveket ki lehet kölcsönözni. A részleg egyébként szakrendi felállításban „tárukozik az olvasó elé”.
- A raktárak többágú folyamatban táplálják az olvasószolgálatot. Kapacitásuk összesen 56 ezer folyóméter. Külön öröm, hogy a teljes (4 millió egységnyi) állomány beköltöztetése után a kapacitás egyharmada üresen maradt. Állományával és éves gyarapodásával (évi 50 ezer egység) a könyvtár Csehország második legnagyobb könyvtára.

A valóban méltó köszönetnyilvánításokat követően az igazgató utolsó megjegyzése: „A köszönet megilleti könyvtárunk munkatársait is, hiszen egy ekkora intézményt átköltöztetni lidérces álom. A költözés végül azonban úgy sikerült, hogy az olvasók szolgálata közben nem lett rosszabb. Most pedig ... teljes mértékben az illetékes közönség rendelkezésére fog állni.”

/KUBÍČEK, Jaromír: Nová budova pro Moravskou zemskou knihovnu. = Čtenář, 53. köt. 5. sz. 2001. p. 137–139./

(Futala Tibor)